N°. 88. A°. 1839.

ZATURDAG, den 2den NOVEMBER.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

BURGERLIJKE STAND.

PARAMARIBO, *den 31 October 1839.*

Heden zijn in *ondertrouw* opgenomen: WALTER CHRISTIAAN KENNEDIJ en DOROTHEA VAN SWEVEL, beide alhier woonachtig; zullende dit Huwelijk, bij anticipatie van den gewonen tijd worden voltrokken.

De Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
T. M. SCHOTBORGH.

GEMENGDE BERIGTEN.

Het conservatoire de Musique te Parijs telt tegenwoordig 10 pensionaris en 409 kweekelingen, van dewelke ieder dagelijks 2 uur onderwijs ontvangt. Het getal der onderwijzers (professeurs) bedraagt 74, waaronder 33 niet gesalarieerde zijn. De jaarlijksche bijlage uit de staatskas bedroeg onder Napoleon 210,000 frs., onder de restauratie 160,000 frs., en tegenwoordig 140,000 frs. — Eene niet minder heilzame inrigting ter bevordering der toonkunst onder de lagere volksklassen, welke sedert eenige jaren tot stand gekomen is, draagt den naam van *Orpheon*, en telt vijf afdeelingen. De muzijkonderwijzer Wilhem, met nog eenige adsistenten, geeft (behalve aan 3500 kinderen in de lagere burgerscholen) aan 1200 ambachtslieden driemaal 's weeks onderwijs in de theorie der toonkunst en in den zang, volgens eene naar de Lancastersche leerwijze gewijzigde methode waarbij volgens de Lagiersche methode, door middel der vingers van beide handen de intervallen van den toonladder begrijpelijk gemaakt worden. In de Lakenhal vergaderen de ambachtslieden uit de afgelegenste wijken der stad, des avonds na volbragten arbeid, om in de aanleering en uitoefening der toonkunst eene nuttige uitspanning te zoeken. Somwijlen vereenigen zich al de vijf afdeelingen van het Orpheon, en voeren in tegenwoordigheid van daartoe uitgenoodigde gasten de moeijelijkste koren met eene juistheid en uitdrukking uit, die zelfs bij de kunstkenners verbazing verwekt. — De veertig bergzangers (chanteurs montagnards) uit het dorp Bagnéres, in de Pyreneën gelegen, die zich op hunne kunstreis door Europa reeds in het noordelijke gedeelte van Frankrijk en in Belgie met zoo veel bijval hebben doen hooren, hebben, naar men zegt, de ontwikkeling van hun kunsttalent aan het volgende toeval te danken.

Een zeer bemiddeld Franschman geraakte, verscheiden jaren geleden, in het Pyreneesche gebergte verdwaald, en werd door twee herders van Bagnéres uit het blijkbaarste levensgevaar gered. Uit dankerkentenis stichtte hij te Bagnéres een conservatoire de musique, hetwelk thans 200 kweekelingen telt, van welke een veertigtal, volgens de bepaling van den stichter, Europa doorkruisen, om proeven van hunne begaafdheden af te leggen, en aan hunne medemenschen eenig genoegelijke uren te verschaffen. De schoonheid en vaardigheid der stemmen, en de juistheid der voordragt vinden overal levendigen bijval, te meer daar deze zangers zoo brave regtschapen lieden zijn.

— In eene biografische schets betrekkelijk den zanger L a b l a c h e leest men de volgende, minder bekende bijzonderheden.

»Luigi Lablache, die zijnen vader, eenen Franschen koopman, vroegtijdig verloren had, kwam op bewerking van eenige begunstigers in het Napelsche Conservatorio, waar hij spoedig groote vorderingen in gezang en declamatie maakte. De schoonheid zijner gestalte en de grondigheid zijner muzikale kennis hadden hem den lieveling van den directeur der inrigting, Marcello Perrino, gemaakt, die hem voor de koninklijke hofkapel bestemde, toen het lot anders over hem besliste. In 1808 was er aan het tooneel San Carlo eene prima donna, Angiolina genaamd, die Murat's bescherming genietende, zich soms de zeldzaamste invallen veroorloofde. Daar de basist van dat tooneel juist vrij gevaarlijk ziek was, en zij van de zeldzame gaven eens kweekelings van het Conservatorio gehoord had, nam zij het besluit hem van daar te entvoeren. Een harer vertrouwden, verkleed als instrumentmaker, sloop met medeweten van den directeur van San Carlo in het Conservatorio, gelangde in de cel van Luigi, ontvlamde deszelfs verbeelding door eene bekoorende voorstelling der op hem wachtende triomfen, en keerden met den als boerinnetje verkleeden 17jarigen Lablache jubelend in het hôtel der prima donna terug. Vijf en twintig dagen lang bleef Lablache, door de eerste meesters in theatrale declamatie en dans onderwezen en door de schalksche zangeres beschermd, aldaar verborgen, terwijl de directie van het Conservatorio alles aanwendde om den besten harer kweekelingen te hervinden. Het gerucht van den voortreffelijken kunstenaar dien Angiolina's hôtel verborg, deed hem eindelijk ontdekken, en reeds had men den troosteloozen Luigi naar zijn vroeger verblijf terug gebragt, toen zijne vermogende beschermster bij den koning zijn ontslag bewerkte. Opdat echter door dergelijke ondernemingen de regten van het Conservatorio niet meer gekrenkt wierden, vaardigde de senaat des koningsrijks een besluit uit van den volgenden inhoud: »Ieder tooneel-ondernemer, die zonder magtiging der regering eenen kweekeling van het Conservatorio engageert zal eene boete van 2000 dukaten betalen, en bovendien zijn tooneel gedurende 14 dagen gesloten houden." — Een jaar daarna trad Lablache in den Napelschen schouwburg San Carlo als *basso Napolitano* op, huwde vijf maanden later de dochter van den beroemden tooneelspeler Penati, Teresa, en ging vervolgens door de rivaliteit van den hem overtreffenden bassist Mitiloti gedrukt, naar Messina, en later naar Palermo, waar zijn roem als tooneelzanger gevestigd werd. Te Milaan waar hij zes achtereenvolgende saizoenen aan het tooneel *della Scalla* geëngageerd was, genoot hij het onderrigt van den beroemden Raffanelli, en verbeterde er zijne uitspraak, welke hem vroeger menigwerf deed verwijten eer tot de Arabische dan Italiaansche natie te behooren. Hij verscheen achtereenvolgens op de tooneelen van Rome, Turijn, Weenen, Napels, Parma, Parijs en Londen, en is in dit oogenblik op het punt van eene verbindtenis aan te gaan voor eenige representaties in San Carlo te Napels. Zijne geregelde en eenvoudige levenswijze hebben hem veroorloofd een vermogen van drie millioen franken te verzamelen."

MENGELWERK.

DE ROOVER GROZEA.

(Vervolg en Slot van No. 87.)

Gedurende de voorlezing dezer acte van aanklagt, behield Grozea zijne bedaarde en tretsche houding. Maar zijne oogen fonkelen in het oogenblik, dat de Griffier de woorden las, met welke Grozea den Overste Salomon herinnert, dat hij, Grozea, voor de vrijheid gestreden heeft.

De voorzitter verhoort den beschuldigde.

De Voorzitter. Uw ouderdom en uw naam?

Grozea: Nicolaas sin Petro, twee-en-vijftig jaar oud.

De Voorzitter: Uw stand?

Grozea: Een vrij soldaat, die geen ander heer dient, dan het vaderland of zijn' wil; die eens gestreden heeft, en die nog strijden zou, als hij het voor de Wallachijsche vrijheid kon doen.

De Voorzitter: Waar is uwe woonplaats?

Grozea: Overal, waar nog een voet breed Wallachijsche grond is.

De Voorzitter: Gij zijt aangeklaagd van poging tot moord aan den Russischen Luitenant Mastonnikof.

Grozea: Neen; ik heb hem niet willen vermoorden; als ik dat had willen doen, dan is het waarlijk voor een' sperwer niet moeijelijk, om een musch te vernietigen: ik wilde den Moscoviet het Wallachijsche zout maar eens laten proeven, en het dien sprinkhaan voor altijd afleeren, om zich in ons land te nestelen.

De Voorzitter: Gij hebt toch die poging met het misdadig oogmerk gedaan, om uit de mijnen te ontsnappen?

Grozea: Die vogel zou wel dwaas moeten zijn, die, wanneer hij uit zijne kooi kon vliegen, het niet deed.

De Voorzitter: Wat hebt gij bij de hand gevat, sedert gij uit de mijnen ontsnapt zijt?

Grozea: Fier trok ik het land van Wallachije door, terwijl gij voor de Russen nederige buigingen maaktet. Gij liet u door hen plunderen, ik heb ze geplunderd, zoo heeft elk zijne rol.

De Voorzitter: Gij hebt den Jood Abraham aangevallen?

Grozea: Ja, dat was een ongeloovige. In het eerste oogenblik wilde ik hem naar de andere wereld zenden, maar ik bedacht mij, omdat de duivel, hetgeen hem toekomt, toch eens komt halen, en met zijne zaken wilde ik mij niet bemoeijen.

De Voorzitter: En de overige aanrandingen van personen en goederen, bekent gij die ook?

Grozea: Zeker, ik wil niet tegenspreken, dat de zon den aardbol verlicht, en dat ik mij met het geroofde geld verrijkte. Uw Griffier heeft de waarheid gesproken, zoo zeker als het waar is, dat ik tegenwoordig met u spreek.

De Voorzitter: Waar zijn uwe medegenooten?

Grozea: Op de aarde, in den hel, misschien ook in den hemel, wanneer ze voor hunnen dood regt vroom geworden zijn.

De Voorzitter: Geef tot uw eigen voordeel hunne namen aan het geregt aan.

Grozea: Dat is onmogelijk, ik ben roover, maar ik wil geen verrader zijn.

De Voorzitter: Om welke redenen hebt gij het huis van den Aga Soliman Kara aangevallen?

Grozea: hij had mijn kind mishandeld, het bloed van mijn bloed, het vleesch van mijn vleesch.

De Voorzitter: Waarom hebt gij de jonge Maria Radschi gedwongen, u te trouwen?

Grozea: O neen, dat heb ik niet gedaan; ik zeide tot haar: wilt gij mij hebben? en zij wierp zich in mijne armen. Ik ging naar den Priester: ik stond voor hem, in de eene hand hield ik goud, in de andere mijn' dolk, en, zeide tot hem: »Kies er tusschen het goud en het staal; wilt gij ons huwelijk inzegenen?" Hij zegende ons in, en ik gaf hem het goud.

De Voorzitter: Waarom hebt gij naar het leven van uwen zoon gestaan?

Grozea: Ja, dat is een misdaad, een ware misdaad; ik wist niets van hunne vroegere liefde, als de kinderen het mij, eer ik getrouwd was, bekend hadden, dan zouden wij niet voor u staan... God heeft het anders gewild; ik geloofde eene misdaad te straffen, en beging er eene. Maar spreek mij daar niet van... straf mij... maar spreek mij daar niet van...

De Voorzitter, zich tot de moeder wendende: Wat hebt gij te zeggen, vrouw sin Petro?

De Moeder: Niets, dan uw te verzoeken, mij mijn' zoon weder te geven; hij is altijd een brave zoon geweest, en hij is een van de dapperste Wallachijers. Geef hem mij terug, God zal u daarvoor zegenen.

De Voorzitter: Vrouw Maria Radschi, hebt gij Grozea uit dwang gehuwd?

Maria Radschi: Neen, ik huwde hem, zonder te weten, wat ik deed; ik geloofde, dat ik hem moest gehoorzamen, omdat hij mijn Heer was. Ik beminde Grozea als als mijnen vader, ik was hem trouw; ik bemin Johannes, maar ik zal Nicolaas altijd getrouw blijven.

Johannes sin Petro werpt zich in de armen zijns vaders en weent. »Vader vergeef het mij, dat ik het waagde, Maria te beminnen; ik zal haar ontvlieden en gij zult gelukkig zijn." Grozea grimlachte treurig en sprak tot zijn zoon: »Beinin ze"

De Voorzitter: Johannes sin Petro, hoe kwam het, dat gij door uwen vader gewond werdt?

Johannes sin Petro: Mijn vader heeft mij niets gedaan, ik zelf viel op het staal, zonder het te zien.

De Staatsprocureur doet den eisch. Terwijl hij zijne redevoering uitspreekt, schreiden de jonge vrouw en de zoon van Grozea heete tranen, de oude moeder schijnt van alles, wat er plaats heeft, geen besef te hebben; de aangeklaagde toont in zijne gansche houding weder even zoo veel kalmte en fierheid als te voren.

De jonge Wakabolo, de Advocaat van Grozea, herinnert aan het eervolle gedeelte van Grozea's leven, gedurende hetwelk hij voor de vrijheid van Wallachije streed; Kirdschali, Tarnaki en andere beroemde legerbevelhebbers in het jaar 1821, gedurende den oorlog tegen de Turken, waren ook roovers geweest, zeide hij, dit was in een tijdperk, waarin de beschaving en verlichting nog niet in dat land doorgedrongen was, een stand, waar men openlijk voor uitkwam. Men moet Grozea den noodlottigen invloed, welken die voorbeelden op hem uitoefenden, ten goede houden. De door Grozea aan zijne tweede vrouw begane moord is door het geregtelijk onderzoek van het jaar 1828 geregtvaardigd, volgens welk onderzoek het gebleken is, dat hij haar in het oogenblik doodde, dat hij haar in overspel met een Russisch officier, zijnen gast, aantrof. Aan het slot zijner pleitrede roept de Advocaat de goedertierenheid der regters ter gunste van een' man in, die wel schuldig is, maar buitengewone hoedanigheden bezit, en zijn vaderland reeds diensten bewezen heeft.

De Voorzitter vraagt, of Grozea er nog iets bij te voegen heeft.

Grozea: Ik bedank mijn' verdediger, dat hij mij van de schuld aan den dood van mijne tweede vrouw vrijgepleit heeft.

De Griffier belt, allen verwijderen zich. Na een beraad van twee uren wordt de deur geopend, en de Griffier leest het vonnis voor, hetwelk Nicolaas sin Petro in al de punten der aanklagt voor schuldig verklaart, hem echter, uit aanmerking van verzachtende omstandigheden, tot levenslangen dwangarbeid in de mijnen veroordeelt.

De veroordeelde hoort het vonnis aan, zonder er van te ontroeren; en vraagt zijnen verdediger, of zijn vonnis echtscheiding ten gevolge had; toen dit ontkend werd, zeide hij: »Welaan, dan wil ik den huwelijksband losmaken! Ik wil hen gelukkig zien, zoo lang zij jong zijn." De gevonnisde omarmt zijne moeder, die hem haren zegen geeft; ook zijne vrouw en zijne kinderen omarmt hij.

Dit vonnis maakte een' diepen indruk op het volk, hetwelk, verblind door zijne veroordeelen en de schitterende hoedanigheden dezes mans, niet kon nalaten, in deszelfs lot een levendig belang te stellen.

Nadat Grozea in zijne gevangenis teruggekeerd was, nam men de bij gevonnisden gebruikelijke maatregelen van voorzigtigheid, om het uitbreken te beletten. »Gelooft gij, zeide hij, dat ik u zal ontvlugten? Neen, neen, hebt geen vrees, ik beloof u, *hier niet uit te gaan*." Eenige oogenblikken daarna maakte hij van de afwezigheid zijns oppassers gebruik, stootte hij zijne hoofd met zulk een geweld tegen de traliën van het klein venster van zijn hok, dat hij zich de hersenpan verbrijzelde. Hij werd in een' toestand, die weinig hoop op leven gaf, in het ziekenhuis gebragt.

GEVAAR DOOR ONGEHOORZAAMHEID, REDDING DOOR BRAAFHEID.

Keizer Paul I van *Rusland* had tegen het woest rijden een zeer streng verbod uitgevaardigd. Toen hij nu eens, in eene ligte *droschke*, het *Izaks plein* opreed, zag hij in de verte eenen officier, die, mede in eene *droschke*, wild over het plein rende. De Keizer beval zijnen koetsier, hem na te jagen en in te halen. Vergeefs vloog 's Keizers rijtuig; de officier zette zijn kozakkenpaard aan en ontkwam. Paul, zijn oogmerk verijdeld ziende, wilde ten minste weten, wie de officier was. Hij liet daartoe terstond alarm slaan, ten einde den officier, die op de verzamelplaats afwezig zou moeten zijn, te leeren kennen. Toevallig echter bevonden er zich verscheidene officieren buiten de poort, en konden dus niet verschijnen. Zevenentwintig, die in het geval geweest waren werden gearresteerd. Paul had bevel gegeven, hen in het winterpaleis voor hem te brengen; de hardrijder was onder hun getal. Toen de Keizer in de voorzaal trad, was zijn blik donker, en werd nog donkerder, toen hij, in plaats van éénen er zeventwintig zag. Zwijgend monsterde hij hen een voor een, maar kon den regten man niet uitvinden; dit deed zijne luim nog verergeren. Eindelijk sprak hij: Er is een onder ulieden, die mij gisteren zeer vertoornd heeft. Ondanks mijn verbod, joeg hij als een razende door de stad en de poort uit. Ik dacht hem door het alarmslaan te ontdekken, in plaats van éénen, ontbraken er zevenentwintig. Ik wil derhalve nu een voorbeeld stellen, dat voorzeker bij alle de officieren van het *Petersburger* garnizoen in geheugenis zal blijven. Gij allen gaat, tot nader order, naar *Siberië*. De *kibitken* staan reeds tot uw transport gereed. Marsch!" Allen stonden als versteend van schrik. Eensklaps trad een jong, welgemaakt man uit hun midden, met de hand op het heftig kloppend hart gedrukt, boog hij zijne knie voor den Monarch, en sprak met bevende stem: »Op mij alleen valle uwer Majesteits ongenade! Tot nu toe is het nog aan geenen officier verboden geweest, om zich, wanneer hij niet in dienst was, buiten de liniën der stad te begeven. Niemand is hier schuldig, dan ik alleen." Doodsbleek zweeg hij. De Keizer mat hem met zijnen blik van het hoofd tot de voeten. Er heerschte eene sombere stilte. Na eene lange poos vroeg de Keizer: »Hoe heet gij?" De officier noemde zijnen naam. Paul zweeg weder een' tijdlang, nog steeds het oog op den jongeling gevestigd houdende. Eindelijk vroeg hij hem: »Van waar hebt gij het paard?" — »Van mijnen vader, hij heeft het zelf opgekweekt en mij geschonken." — »Uw vader," vervolgde de Keizer, en legde zijne hand op den schouder des officiers, heeft een voortreffelijk paard gekweekt, maar een' nog voortreffelijker zoon. Gij hebt niet geschroomd, trots mijnen toorn, uzelven als overtreder van mijn verbod kenbaar te maken, om de eer van uwe kameraden te redden. Dat is braaf gehandeld, zeer braaf! — Hoeveel wilt gij voor uw paard?" »O!" riep de Luitenant, »het paard behoort uwer Majesteit, wanneer Hoogstdezelve zich verwaardigen wil het aan te nemen. Het heeft mij tegen den regtmatigen toorn van mijnen Monarch beschermd, dit is mij prijs genoeg." Onder het uitspreken dezer woorden boog hij, ter dankbetuiging andermaal de knie. — »Sta op, *Majoor!*" hernam Paul, »van eenen *Luitenant* neemt een Czaar geen geschenk aan. Ik dank u voor het paard."

ADVERTENTIËN.

(39152) De ondergeteekende verzoekt nogmaals een ieder, die nog aan den Boedel wijlen haren Echtgenoot den Heer S. J. CONTENT schuldig zijn, hun verschuldigde te voldoen; zullende dezelven, in het tegenovergesteld geval, zonder onderscheid van persoon, in regten worden geconstringeerd.

Paramaribo, den 29 October 1839.

Wed. S. J. CONTENT
geboren PRINS qq.

☞ Beste *R I J S T* bij Amsterdamsch gewigt en gepeld *I N L A N D S C H K O O R N* in Blomvaten; — Verkrijgbaar bij
(39154) DE JONGE & C°.

(39150) Extra *YELLOW-* en *LIGHT BROWN SPOTTED H A V A N A H* SIGAREN. — Te bekomen bij
De Wed. J. VAN PRAAG.

Continuatie der Vendu:

(38457) Op MAANDAG den 4den dezer, des morgens *negen* ure, van diverse *WINKELWAREN*, ten Pakhuize van
A. J. POSNANKI.

Paramaribo, den 1 November 1839.

(39151) Op aanstaande MAANDAG en DINGSDAG des namiddags, zullen de ondergeteekenden voortgaan op Vendu te verkoopen:

Halve en heele oxhoofden extra ROODE-WIJN, fijne WIJNEN en bij het dozijn, SELTSERWATER, extra TAFELLAMPEN, STUKGOEDEREN, *een* extra nieuwe CHAIS-TUIG en RIJ-HOOFDSTEL, IJZER- en verdere *W I N K E L-W A R E N.*

Paramaribo, den 1 November 1839.

DEGENHARD & KRAMER.

(38456) A. SALOMONS, zal aanstaande Dingsdag om *negen* uren op Vendu verkoopen:

Eenige extra *H O O R N B E E S T E N* (*hoogvol*), afkomstig van Plantaadje *Peperpot.*

(39153) K. J. HAASNOOT, voerende het Nederl. Schip *Zeevaart*, is voornemens medio dezer maand naar *Amsterdam* te retourneren, nog eenige ruimte ter inlading van *S U I K E R* en *K A T O E N* hebbende, gelieve men zich deswegens te adresseren bij de Heeren VAN WEST & DE HART.

Paramaribo, den 1 November 1839.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 29sten October, de Nederlandsche Schoener *Jeannette*, Kapt. F. Gregory, van Para, hebbende 8 dagen reis; Passagier: de Heer J. P. Tafares Jr.

Den 30sten, de Engelsche Schoener *Robert Haynes*, Kapt. John Blakgrove, van Demerary, hebbende 7 dagen reis.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van BOON & C°.